ZAJÍMAVÉ NÁLEZY BROUKŮ Z OKOLÍ NÁCHODA

INTERESSANTE FUNDE DER KÄFER IN DER UMGEBUNG VON NÁCHOD

Václav Ducháč Richard Čtvrtečka

Literárních údajů o broučí fauně Náchoda a jeho okolí není mnoho (např. Sedláček, 1979). Publikované regionální práce se dotýkají Náchodska jen okrajově, a to při řešení faunistické problematiky širších oblastí, například Orlických hor (Laibner, 1977;Poláček, 1977 aj.).

Přitom okolí Náchoda, vzhledem ke své zeměpisné poloze zasluhuje více pozornosti. Na Náchodsko totiž zasahují tři zoografické okresy (Zelený, 1972) neboli areály (Pulpán, 1968). Jedná se o oblast Orlických hor, Polabí a Podkrkonoší. Z tohoto důvodu je zde, na poměrně malé ploše, možno očekávat široké spektrum druhů s rozmanitými nároky na své životní podmínky.

Autoři předkládaného příspěvku sice již po několik let shromažďují dokladový materiál, ten ale ještě nedovoluje soubornější zpracování. Proto chtějí upozornit na několik pozoruhodných nálezů brouků v uvedeném regionu alespoň formou tohoto předběžného sdělení.

Carabidae

Carabus linnei Panz. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 9.7. 1982 více ex. pod kameny (leg. et coll. Čtvrtečka). Zajímavý výskyt vzhledem k poměrně malé nadmořské výšce (asi 330 m n.m.).

Cychrus attenuatus Fabr. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 24.8.1974 1 ex. pod kamenem (leg. et. coll. Ducháč).

Cychrus rostratus L. - Sedláček (1979) uvádí nález více ex. utopených ve vodní nádrži u náchodského zámku.

Bembidion geniculatum Herr - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 9. až 15.7.1982 více ex. na kamenitém břehu říčky Olešanky (leg. et. coll. Čtvrtečka). Zajímavý výskyt vzhledem k poměrně malé nadmořské výšce (asi 330 m n. m.).

Bembidion rupestre L. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 5.6. až 9.7.1982 více ex. na kamenitém břehu říčky Olešanky (leg. et coll. Čtvrtečka).

Trechus cardioderus Putz. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 15.7.1982 více ex. na kamenitém břehu říčky Olešanky (leg. et coll. Čtvrtečka).

Chlaenius festivus Panz. - Sedláček (1979) uvádí nález více ex. v Náchodě mezi sídlištěm Plhov a místním koupalištěm. Dnes je lokalita již zničena (staveniště).

Lycidae

Dictyopterus aurora Herbst. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 5.6.1982 1 ex. na listech maliníku (leg. et coll. Čtvrtečka).

Dictyopterus minuta Fabr. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 30.6.1983 2 ex. (leg. et coll. Čtvrtečka).

Cleridae

Tillus elongatus L. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 9.7.1982 1 ex. pod borkou starého buku (leg. et coll. Čtvrtečka).

Lymexylonidae

Hylecoetus dermestoides L. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 5.6.1982 1 ex. chycen v letu (leg. et coll. Čtvrtečka).

Elateridae

Denticollis rubens Pill. et Mitt. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 5.6.1982 3 ex. na listech maliníku (leg. et coll. Čtvrtečka). Laibner (1977) uvádí z oblasti Orlických hor jen dva nálezy (25.6.1960 - Čertův důl; 20.6.1961 - Ústí nad Orlicí). Nález je zajímavý i vzhledem k poměrně malé nadmořské výšce (asi 330 m n. m.).

Ctenicera virens Schrk. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 5.6. 1982 i ex. chycen v letu (leg. et coll. Čtvrtečka). Laibner (1977) uvádí z oblasti Orlických hor tři nálezy, z toho jeden z Pekla (23.5.1963).

Scarabaedae

Gnorimus nobilis L. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 16.7.1981 3 ex. na okoličnatých rostlinách (leg. et coll. Ducháč). 9.7. 1982 1 ex. 30.6.1983 2 ex. také na okoličnatých rostlinách (leg. et coll. Čtvrtečka).

Oryctes nasicornia L. - Náchod 25.7.1970 1 ex. (leg. Šulc, coll. Ducháč), Hronov 16.8.1972 1 ex. (leg. Genrt, coll. Ducháč), Česká Skalice 27.6.1971 1 ex., 26.6.1975 1 ex. (leg. et coll. Ducháč).

Osmoderma eremita Scop. - Česká Skalice 2.8.1969 1 ex. chycen lezoucí na cestě (leg. Brát, coll. Ducháč).

Lucanidae

Systenocerus caraboides Weise - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 5.6.1982 2 ex.na listech maliníku (leg. et coll. Čtvrtečka).

Sinodendron cylindricum L. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 15.7.1982 1 ex. na listech maliníku (leg. et coll. Čtvrtečka).

Lucanus cervus L. - Lipí u Náchoda 6.7.1969 3 ex. v hrabance na okraji lesa (1 ex. leg. et coll. Ducháč).

Cerambycidae

Prionus coriarius L. - Lipí u Náchoda 23.7.1969 1 ex. ve skládce dřeva (leg. Drašnarová, coll. Ducháč).

Pachyta quadrimaculata L. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 21.7.1973 2 ex. na okoličnatých rostlinách (leg. et coll. Ducháč), 9. až 15.7.1982 2 ex., 22.6.1983 5 ex. také na okoličnatých rostlinách (leg. et coll. Čtvrtečka). Zajímavý výskyt vzhledem k poměrně malé nadmořské výšce (asi 330 m n. m.).

Saperda scalaris L. - údolí Peklo u Nového Města nad Metují 5.6. 1982 1 ex. na vrbě jívě (leg. et coll. Čtvrtečka).

S o u h r n

Autoři uvádějí několik pozoruhodných nálezů brouků z okolí Náchoda, především z údolí Peklo u Nového Města nad Metují. V tomto údolí byly zjištěny druhy teplomilné, nížinné (např. Gnorimus nobilis L.) i druhy z vyšších poloh (např. Carabus linnei Panz., Pachyta quadrimaculata L.).

Z hlediska faunistického je pro Náchodsko cenné potvrzení výskytu druhů Lucanus cervus L., Osmoderma eremita Scop., Oryctes nasicornis L., Ctenicera virens Schrk. a Denticollis rubens Pill. et Mitt. (třetí nález z oblasti Orlických hor).

Z u s a m m e n f a s s u n g

Die Autoren geben einige interessante Funde der Käfer aus der Umgebung von Náchod an, vorallem aus dem Tal Peklo bei Nové Město nad Metují. Hier wurden in den Ebenen lebende Arten gefunden (z B. Gnorimus nobilis L.), aber auch Arten aus höheren Lagen (z B. Carabus linnei Panz., Pachyta quadrimaculata L.).

Wertboll ist auch die Feststellung, daß sich die Arten Lucanus cervus L., Osmoderma eremita Scop., Oryctes nasicornis L., Ctenicera virens Schrk. und Denticollis rubens Pill. et Mitt. (der dritte Fund im Adlergebirge) in diesem Gebiet (Umgebung von Náchod) befinden.

L i t e r a t u r a

Laibner S., (1977): Kovaříkovití brouci, in: Roček Z., a kol: Příroda Orlických hor a Podorlicka, SNZ,Praha.

Poláček K., (1977): Listorozí brouci, in: Roček Z., a kol.: Příroda Orlických hor a Podorlicka, SNZ, Praha.

Pulpán J., (1968): Stanovení areálů a subareálů Československa vzhledem k faunistice brouků čeledi Carabidae (Col.), Acta Musei Reginaehradecensis, IX: 95-146.

Sedláček J., (1979): Brouci a jejich zastoupení v okolí Náchoda, gymnázium Náchod (práce SOČ), manuskript.

Zelený J., (1972): Návrh členění Československa pro faunistický výzkum, Zprávy Čs. spol. entomol., VIII: 3-16.

Adresy autorů (Anschriften der Autoren):

RNDr. Václav Ducháč, Pospíšilova 72, 552 03 Česká Skalice,

Richard Čtvrtečka, Sněžné čp. 21, 517 81 Bystré u Dobrušky.